

Dítě ve školce

Pavla Kremserová

Co nás dnes čeká?

„Po tom všem, co pro tebe dělám, se mi takhle odvděčíš? Odpadávají ti listy a rosteš nakřivo! Jen počkej, to uvidíš! Nedostaneš hnojivo ani sluníčko. Budeš o tom přemýšlet pod schodištěm. Ještě uvidíme, kdo tady poroučí!“

Základní potřeby

Tělesné potřeby

přístřeší, teplo a čistota
výživné jídlo
zdravotní péče
aktivita a odpočinek

Psychické potřeby

láska a důslednost
bezpečí a důvěra
reciproční výměna
bezpodmínečné přijetí

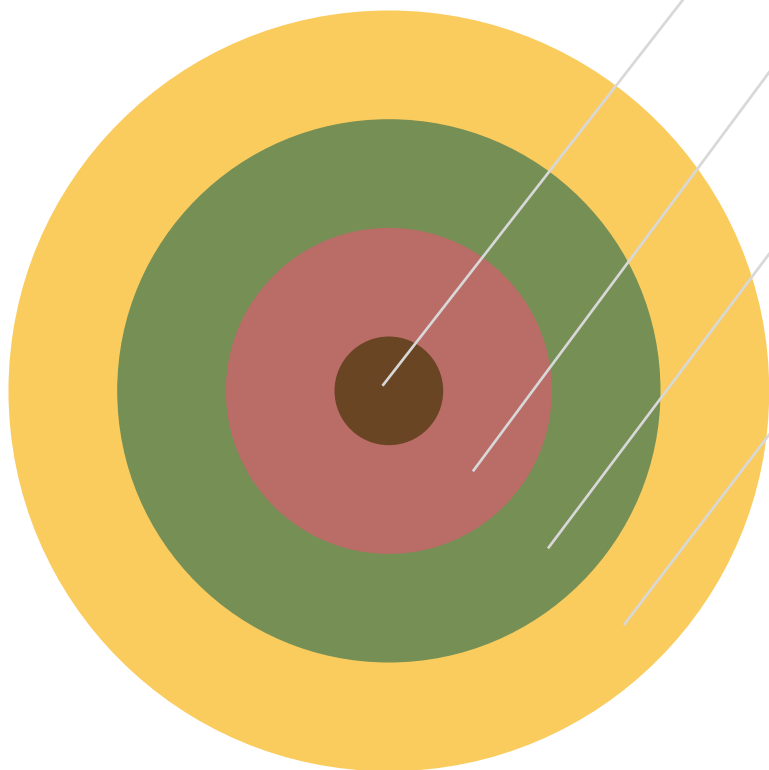
Potřeba učit se

možnost hrát si
zkoumání a experimenty
práce s chybou
mít dostatečný vzor

Potřeba úcty a sebevědomí

povzbuzující prostředí
popisná chvála

přijímání snah dítěte
postupné krůčky

Normalita vs patologie

A young child with brown hair, wearing a grey t-shirt and blue jeans, is sitting on a wooden floor. The child is smiling and looking towards the camera while playing with colorful plastic blocks. The blocks are in various colors including red, yellow, green, and blue. The background is a bright, well-lit room with wooden furniture, including a chair and a table, and a shelf with various items. The overall atmosphere is warm and playful.

Vývoj dítěte

Proč bychom měli znát něco z vývojové psychologie?

Batolecí období

trvá přibližně od 1 do 3 let

z dítěte se stává samostatně se pohybující jedinec, je schopný řečové komunikace a má základy sebeobsluhy

dítě se nejvíce učí – napodobováním – rozvíjení všech oblastí osobnosti

Vývoj

mezi 2. a 3. rokem již běhá, skáče, chodí do schodů, jezdí na tříkolce

učí se účelové pohyby a experimentální pohyby se vytrácí

používá tzv. idioformy – vytváří si vlastní slova (miranka = minerálka, prsenka = podprsenka)

egocentrická subjektivita – dítě se dívá na svět pouze vlastní perspektivou, je vztahovačné

Vývoj

na konci období zvládne základní
sebeobslužné dovednosti a postupně se
vymaňuje ze závislosti na dospělém

Batole – emoční vývoj

batole nedokáže kontrolovat emoce

- neumí tlumit nepříjemné pocity
- může dojít k negativním afektivním stavům (vztek, třísknutí se sebou o zem)
- mezi 1 a půl a 3 lety, setká se s tím až 90% rodičů a trvá to obvykle 4 minuty, ve 2 letech 9x týdně, ve 3 letech 6x týdně

mezi 2. a 3. rokem „první puberta“ období prvního vzdoru

- dítě si uvědomuje samo sebe a testuje okolí a jeho reakce
- chce prosadit svůj záměr za každou cenu

Předškolní období

- Od 3 do 6 let
- potřeba něhy a mazlení pokud není může dojít k emoční deprivaci
- sociální interakce s vrstevníky
- nové prostředí mateřské školy bez rodičů
- rozdílné vývoje chlapců a dívek po stránce myšlení, fyzicky jsou na tom podobně
- rádi opakují to, co jim zakazujeme
- nemá pevné hranice mezi fantazií a skutečností (nelze říct, že lže)

Vývoj

- má výraznou potřebu seberealizace – maluje, staví, vytváří
- v tomto období se vyhraňuje převaha jedné ruky – nikdy nepřecvičujeme
- děti jsou obecně hodně divoké obzvlášť chlapci, ale je to normální vývoj – rozvoj orientačního reflexu
- mizí dětská patlavost – pokud přetrvává při vstupu do školy je vhodná návštěva logopeda
- přetrvává centrace myšlení (zdůraznění pouze jednoho aspektu), centrace k různým vlastnostem, není schopné vzít do úvahy více parametrů
- prezentismus – důraz na přítomnost, představuje jistotu, je to teď a tady, dítě to tak vidí
- magické myšlení - umožňuje měnit fakta v závislosti na vlastním přání

Předškolní období – vývoj sebepojetí

- dítě zná svou základní charakteristiku – děti (ne dospělí), pohlaví
- dokáže vyjádřit své fyzické rysy (jsem silný), vlastnictví (to je moje) a vlastní preference (co mají a nemají rádi)
- sebehodnocení je poměrně vysoké (to zvládnu, já to udělám), ale nestabilní, závislé na aktuální sociální situaci
- pozitivně koreluje s jistotou ve vztazích s rodiči

Jean Piaget

- předoperační myšlení (2-7)
 - zaměřuje se na jediný aspekt situace, pohled je egocentrický, (ale není to egocentrismus dospělých – to je deficit sociálně kognitivního vývoje)
 - děti si myslí, že všichni ostatní vidí a ví přesně to co oni – pro dospělé je to náročné porozumět, co se mu dítě snaží říct
 - logika je ireverzibilní – nevratná - přelití vody do vyšší sklenice – je zde více vody, průběh nedokáže otočit (přelit do nižší a uvědomit si, že je vody stejné množství)

Vývoj kresby

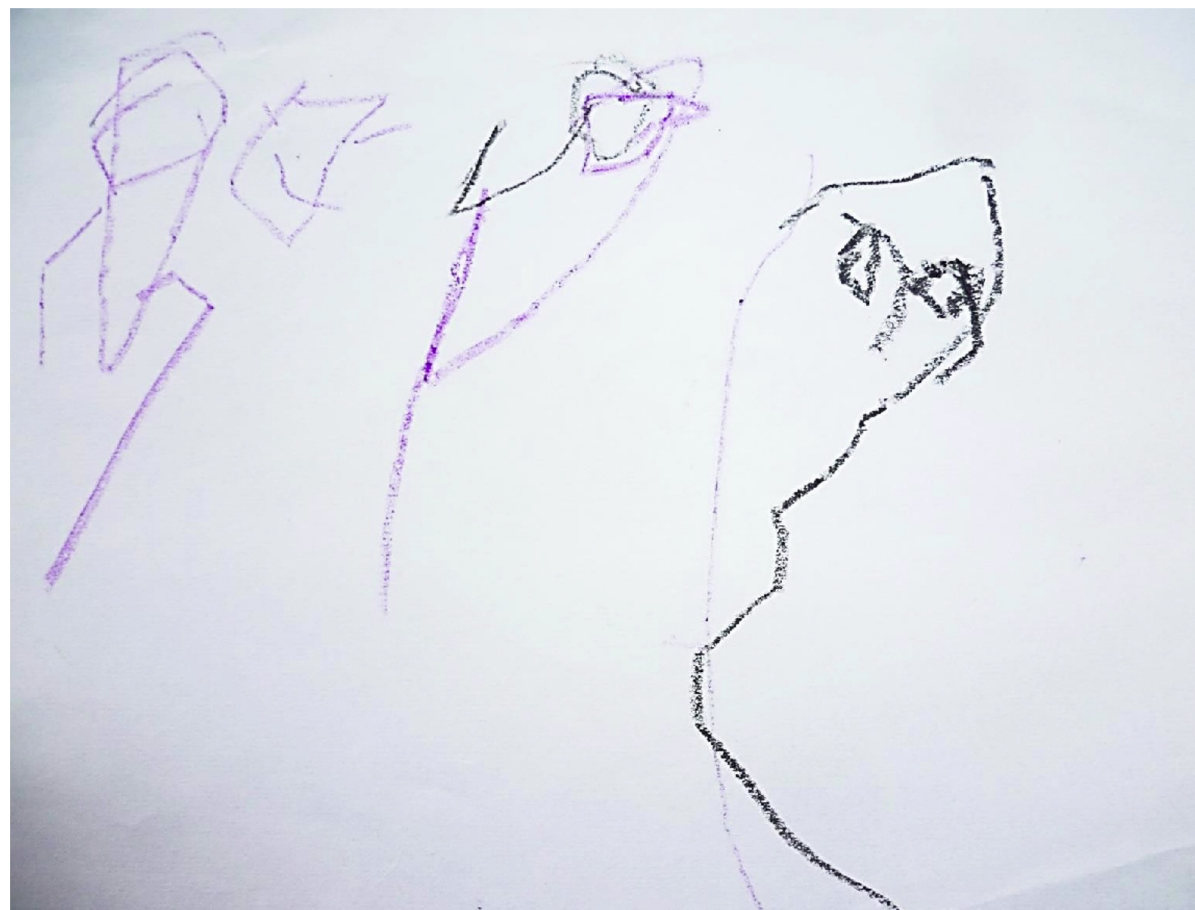
Dětská kresba

- Kresba odráží osobnost dítěte – jeho vnímání, charakter a individualitu
- Kresbou dítě komunikuje, vyjadřuje své pocity i obavy
- Kresby dětí se stejného věku se podobají
- Vzniká z radosti něco napodobit, radost ze hry
- Velmi dobrá diagnostická metoda
- Vzniká kolem 2. roku podobně

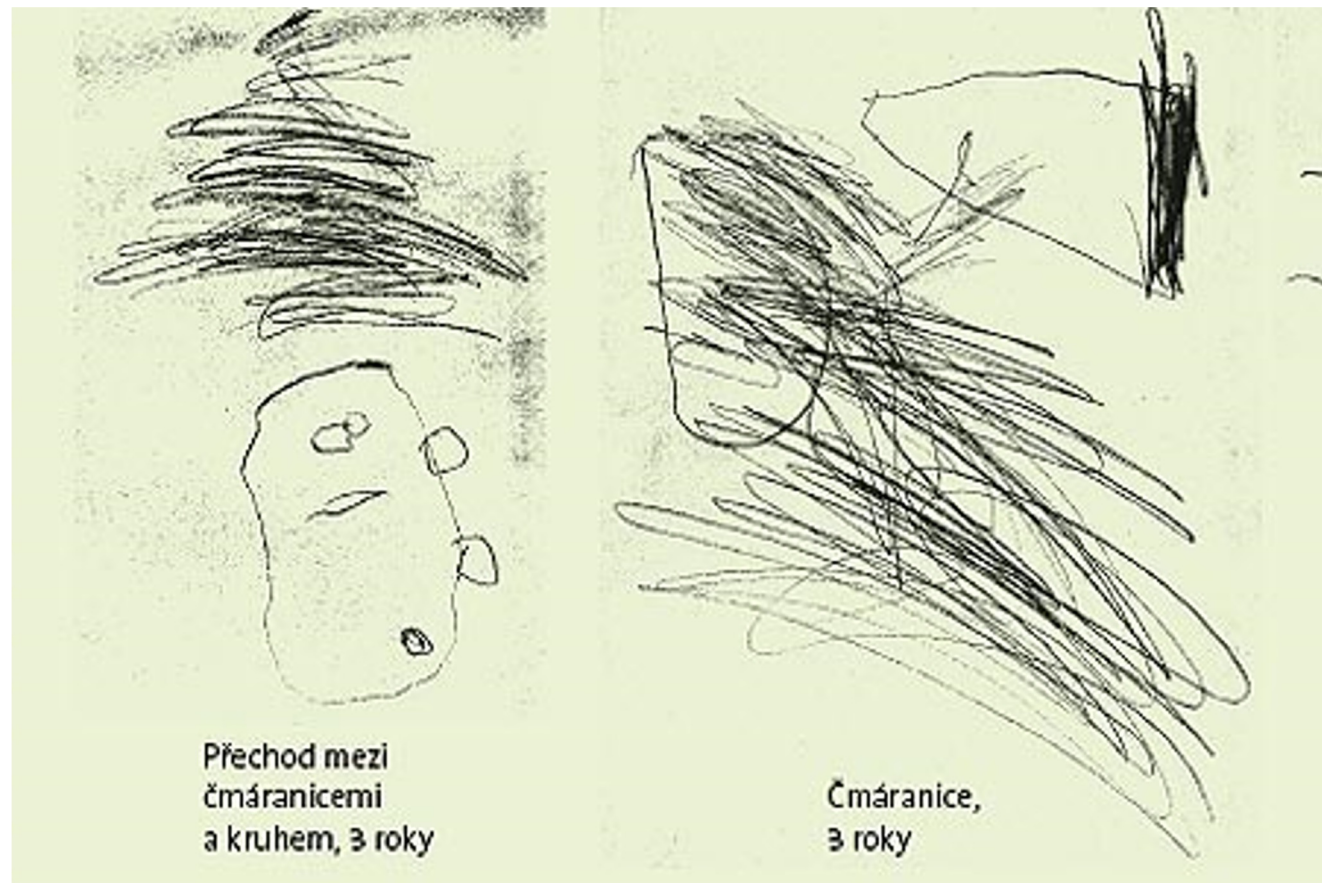

- 1. Bezobsažné čmáranice (kolem 2 roku)
 - radost z pohybu, zanechání vlastního otisku
 - Neznázorňují konkrétní věci, jde o radost z pohybu
 - Z počátku přesahují papír později se mírní

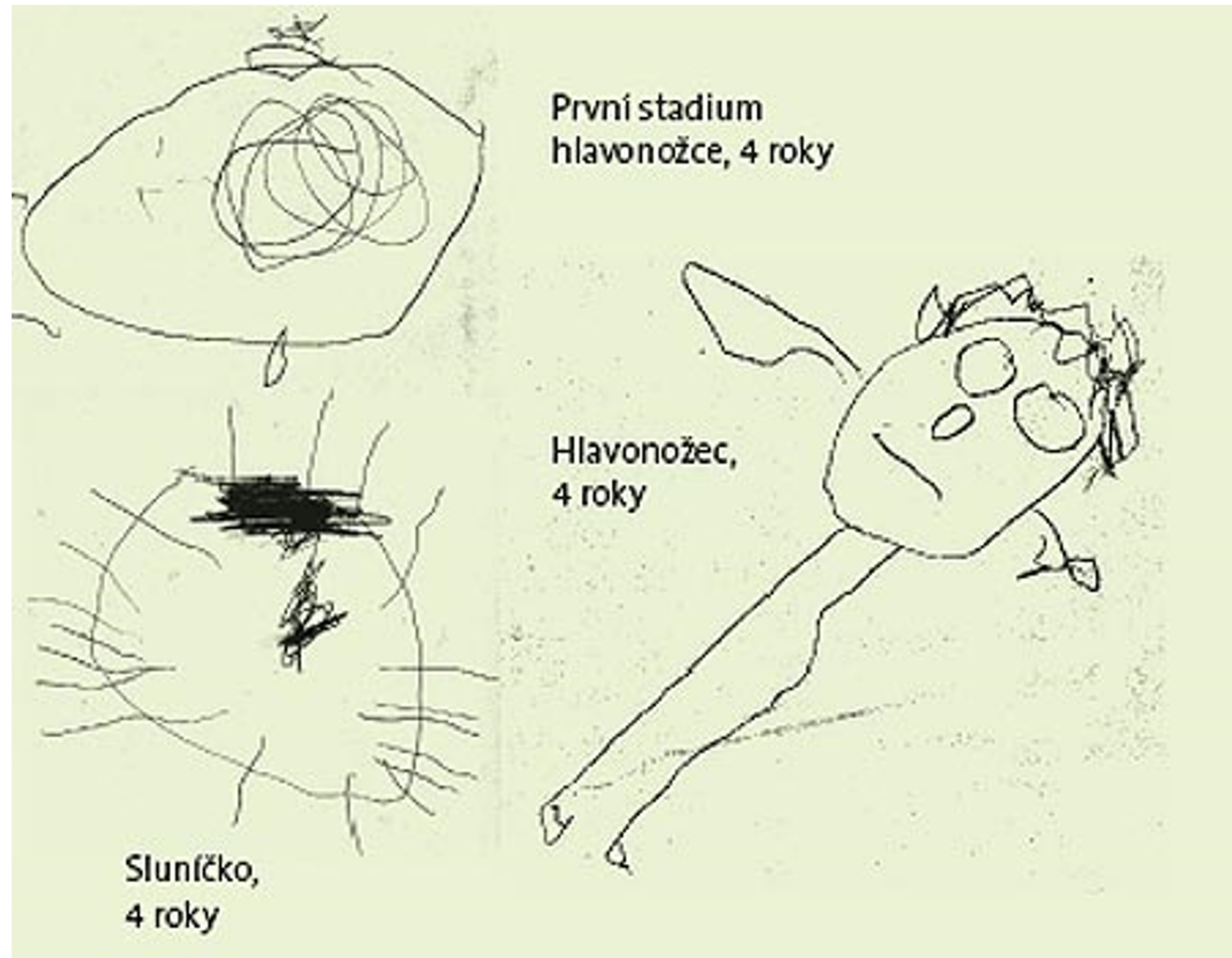
- 2. Asociativní čmáranice (ke konci 2 roku)
 - Význam kresby je dítětem dodáván dodatečně, může to být had, maminka,

- 3. Pojmenované čmáranice (2-3 roky)
 - Dítě dokáže dopředu říct, co kreslí, ale kresba si ještě není podobná
 - První co se naučí je kruh, kreslí jej pořád dokola. Když se obrázek nepovede přečmárají jej znova kruhy.
 - Později dojde k propojení kruhu a čáry - sluníčko

- 4. hlavonožec (3-5 let)
 - Z kruhů a čmáranic se postupně vyloupne člověk
 - Jak dítě roste přidává více detailů
 - Jsou již hrdí na své kresby a darují je všem okolo

- 5. Transparentnost a sklápění (5-7 let)
 - Kolem 6 roku dítě kreslí člověka s končetinami
 - Dítě kreslí transparentně, je vidět i to, co by normálně nebylo
 - Sklápění – kresby jsou bez perspektivy, disproporční
 - Dítě kreslí v tomto věku to, co zná, kreslí vše, o čem ví. Nakreslí například hlavu z profilu, ale přidá jí dvě oči, i když je vidět jen jedno. Ale ono ví, že na hlavě jsou oči dvě.

A close-up photograph of a wooden surface covered with various colorful geometric blocks and wooden pegs. The blocks are in shades of blue, green, red, yellow, grey, cyan, purple, pink, and orange. Some blocks are arranged in a grid-like pattern, while others are scattered. Three wooden pegs (two dark purple, one light green) are visible in the upper center. The text "Vývoj hry" is overlaid in the center in white.

Vývoj hry

A wooden surface with various colorful geometric blocks (cubes, prisms) and chess pawns. The blocks are in shades of blue, green, red, yellow, grey, cyan, purple, and pink. The chess pawns are dark purple, light green, and dark brown. The text "Proč si děti hrají?" is overlaid in white, underlined.

Proč si děti hrají?

Dětská hra

- Rozvíjí dětskou představivost, komunikační dovednosti, sociální schopnosti
- Hra je přirozená jak pro dítě, tak pro dospělého
- To jak hru dítě v dospělosti bude vnímat závisí na okolí a rodině
- Hra slouží i jako terapie i jako diagnostický nástroj

Vývoj hry

Okolo 2 roku - Reorientace k objektům

- Dítě zaměřuje předstíravou hru k jiné hračce či člověku
 - Užívá lžičku pro panenky ke krmení panenky, hřebínkem pro panenky češe mamince vlasy
 - Tlačí kočárek

2- 3 roky - Náhražková předstíravá hra

- Dítě užívá předměty k něčemu jinému než jsou
 - Krabička je auto

Okolo 5 let - Sociodramatická hra

- námětové hry
- Děti si hrají na někoho jiného, napodobují rodiče
 - Hra na doktora, matku, otce

Okolo 6 roku - Uvědomění rolí

- Uvědoměle si hraje a ostatním dává role

Význam hračky

- Hračky mají význam pro citovou rovnováhu dítěte
- Oblíbená hračka se stává tzv. tranzitní (medvídek, panenka)
 - Důvěrný vztah, říká ji tajemství, radí se s ní a svěřuje se jí
 - Mají je pořád u sebe
 - Pokud dítě hračku kárá nebo bije, je to ukazatel pozorování negativního sociálního chování
 - Hračka pomáhá se vyrovnat s tíživou situací , uvolnění tenze
 - Před školní docházkou zvyk vymizí, pokud se ale objeví je to znak, že dítě prochází nějakou duševní tísň
 - Rodiče by určitě neměli s takovou hračkou manipulovat lze nebo dokonce ji dítěti třeba za trest odebrat

Vývoj řeči

- Jednoduché věty (do 2,5 let) – 200-300 slov
 - Rozlišuje svou slovní zásobu
 - Ptá se: „Co je to?“
- Mluví ve větách (do 3,5 let)
 - Začíná chápat gramatickou stavbu vět a rozšiřuje slovní zásobu
 - Ptá se: „Proč?“
- Umí vyprávět (do 4,5 let)
 - Dokončuje se gramatická stavba vět
 - Chápe děj a vypravuje
- Souvětí, obrovská slovní zásoba (do 6,5 let) – 14 000 slov
 - Je schopno dlouze o něčem mluvit,
 - Učí se i výrazy z okolí, kterým nemusí rozumět

Proč by dítě mělo chodit do školky?

Socializace

- 3 oblasti:
 1. vývoj sociální reaktivity – bohatě diferencované emoční vztahy k lidem v blízkém i vzdálenějším společenském okolí
 - selhání v této oblasti může znamenat u dětí autismus
 2. vývoj sociálních kontrol a hodnotových orientací – normy, které si dítě vytváří na základě příkazů a zákazů udělovaných dospělými a které postupně přijímá za své
 - selhání v této oblasti mají anetičtí psychopati
 3. osvojování sociálních rolí – chápání takových vzorců chování a postojů, které jsou od jedince očekávány ostatními členy společnosti, a to vzhledem k jeho věku, pohlaví, společenskému postavení, atd. POZOR! na stereotypní role

A vibrant and colorful kindergarten classroom. The room features a multi-colored floor with sections in shades of blue, green, pink, and yellow. In the foreground, there are several small, round tables and matching chairs in various colors like brown, yellow, pink, and blue. To the right, a tall blue bookshelf is filled with colorful children's books. In the background, a pink wall has white arched window frames and a doorway. A large tree trunk is visible on the left side of the frame. The overall atmosphere is bright and cheerful.

Den ve školce

Ranní pláč

Pravidla, rituály a hranice

“Pojď si hrát s dětmi, neseď tam.”

“Máte tady moc hraček, jak tam chcete stavět, poklidíte si to.”

„V kočárku se vozí jenom panenky.“

volná hra

x organizovaná činnost

neexistuje spravné a špatné hraní

”Kdo bude
první?”

Soutěžní prostředí

“Nevěděl jsem, že
jsi doma.”

- Pozornost dětí

“Já nemám ráda vajíčkovou pomazánku.” „Ale vajíčková je přece dobrá.“

Budování vztahu k jídlu

PPP

Nucení do jídla, krmení, pitný režim

“Nelez tam, spadneš.”
“Nedělej to, bude ti špatně.”
“Neběhej, zakopneš.”
“Dej si papuče, někdo ti šlápne na nohu.”

Úzkostná výchova,
přehnaná hygiena
Psychogenní zácpa

„Super.“
„Skvělý.“
„Šikulka.“

Hodnocení, malování
za děti (individuální
vývoj)

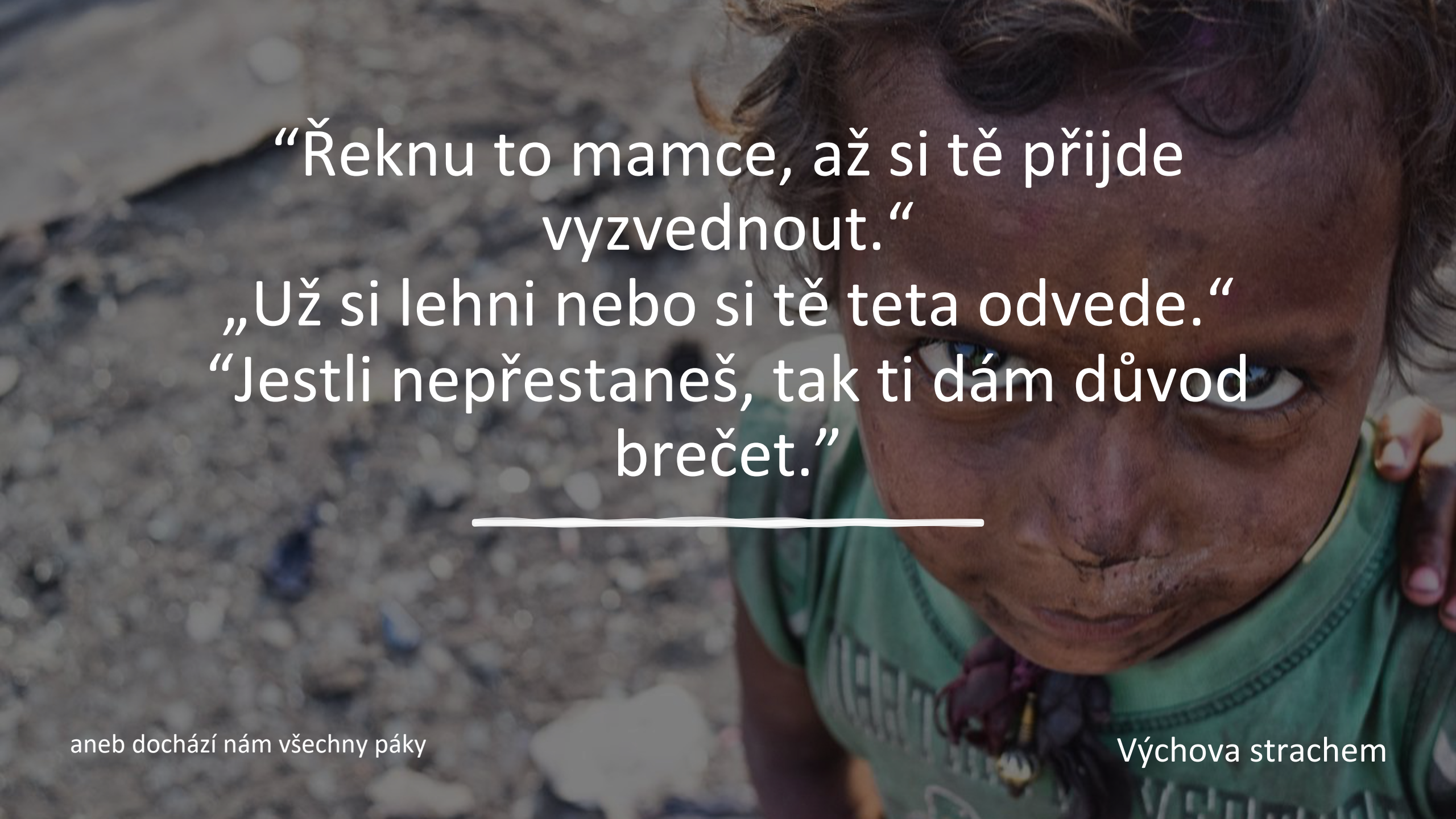
„Chceš bryndák?“ „Ne.“ „Tak ho dáme.“

„Poděkuješ?“
“Ty nechceš
jít ven?“

Jak pracovat s dětmi venku?

“Řeknu to mamce, až si tě přijde
vyzvednout.”

„Už si lehni nebo si tě teta odvede.“

“Jestli nepřestaneš, tak ti dám důvod
brečet.”

Bezpečnost nebo mě to rozčiluje?

“Uděláme to červeně?”

Tety zasahují

Rodič jako partner

Problémové situace

A young girl with freckles and braids is lying in a field of dandelions, hugging a large, light-colored stuffed bear. She has her hands clasped near her face, resting her chin on them. The scene is bright and sunny, with the background slightly blurred.

“Ale to je moje
hračka.”
“Já si s ní teď
hrajú.”

Půjčování a braní
hraček

“Nechci se
oblíkat.”
“Chci sušenky.”

Dávání možností
Sebekontrola, zodpovědnost za své
jednání

Emoce dětí

Žalování vs hledání
pomoci

„Proč to
děláš?“

Šikana

„Zlobím se na
tebe.“ vs křik na
dítě

The background consists of a repeating pattern of speech bubbles in various colors (red, yellow, purple, grey) on a dark teal background. Each speech bubble contains a white question mark. The bubbles are scattered across the entire frame, creating a textured, busy appearance.

Zajímavé publikace

Isabelle Filliozat

Zkoušeli jsme všechno!

Respektující a klidné výchovné postupy

- Vzdor, pláč a záchvaty vzteku: jak přečkat bez újmy období od 1 do 5 let
- **Nejnovější poznatky** z neurofyzologie **o dětském mozku**

 P R E S S

Zkoušeli
jsme
všechno!

Fyzicky zasáhnout

„Takhle, jemně pohlad' kytičku.“

Mám rád, když mi ukazuješ, jak věci dělat. Učím se tak a líbí se mi to!
Teď už budu vědět, jak se mám k této kytičce chovat.

Pořád jen provokuje

Isabelle Filliozat

Pořád jen provokuje

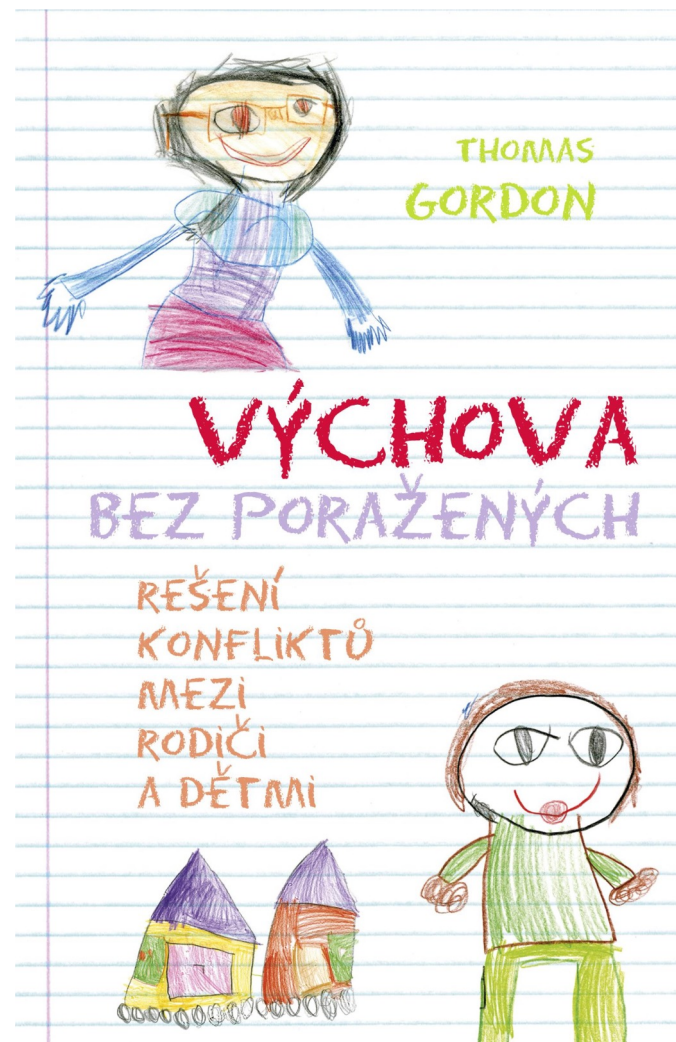
**Respektující a klidné
výchové postupy**

- Jak přečkat bez újmy období **od 6 do 11 let**
- **Nejnovější poznatky** z neurofyziologie o **dětském mozku**

 C PRESS

Výchova bez
poražených

Nejsou
stejně

